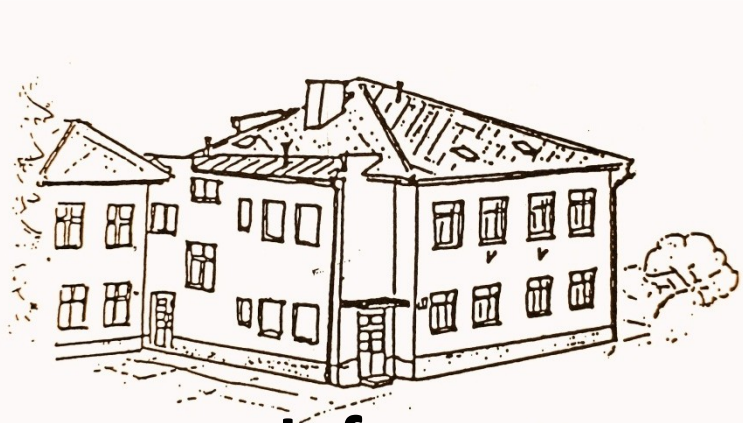

OBEC BUKOVICE

Informace pro občany – září 2013

Informace obce

Jak jsem vás informoval v posledním našem občasníku a jak je to vidět nyní, realizuje se zateplení naší základní a mateřské školy. V době prázdnin firma DELTA Velké Poříčí s.r.o. provedla vnitřní zateplení stropů druhého nadzemního podlaží. Byly provedeny tepelné izolace stropů s novým sádkartonovým podhledem a se stavebními úpravami v počítačové učebně v podkroví. V současné době se zatepluje vnější obvodový plášť objektu dle projektu. Veškeré stavební práce by měly být ukončeny do listopadu t. r.

I když tato realizace zateplení má svoje důvody, vzhledem k získaným úsporám na energii a k dotačním nákladům, má toto zateplení z řad našich občanů i odpůrce ve vztahu k udržitelnosti chodu školy a školky. Chci jenom citovat slova našich předchůdců a těch, kteří to s obcí myslí dobře, že pokud bude v obci škola a školka, je zajištěn základní život v obci a já dnes říkám i její samostatná existence. Jsme dnes doslova „předměstí“ města Police nad Metují a máme jen „papírový krok“, abychom se stali součástí města. Že jsme nyní stále samostatnou obcí, by mělo těšit každého našeho občana, protože dnes stále „tečou“ finanční prostředky do obce, o kterých jen sama obec rozhoduje. Jestli si dnes někdo myslí, že i bez tohoto bude v obci život, tak asi ano, ale už bychom nemuseli být také samostatnou obcí, která by mohla rozhodovat, kam má nebo nemá finanční prostředky v obci vynaložit. Udělejme vše proto, abychom si sami, jako samostatná obec, rozhodovali kam a na co dotační peníze vložíme. Udělejme proto nadále vše, abychom nadále udrželi vlastní chod obce. V příštím roce budou znovu komunální volby do obecního zastupitelstva. Vyberme z řad občanů vhodné kandidáty, kteří budou nadále naplňovat potřeby a požadavky obce. K tomuto se samozřejmě ještě příště vrátíme.

Ukončení provozu prodejny

K 30.9.2013 požádala paní Petrová o ukončení nájemní smlouvy na užívání nebytových prostor prodejny z důvodu odchodu do starobního důchodu. Vlastní provoz z rodinných důvodů ukončila, jak jste si všimli, k 7. září 2013. Obec se snažila zajistit včas nového provozovatele, ale z těch, kteří by mohli projevit zájem, všichni odmítli. Dnes o provozování projevila zájem „vietnamská komunita“, Thi Cuc Le, místem podnikání Kamenice 134, Náchod, která má prodejnu ve Stárkově. Dali jsme výše jmenovanému příslib k provozování s tím, že smluvní vztahy budou řešeny po jeho rozjezdu. Jaká však bude skutečnost od 1. října, uvidíme. Paní Petrové jsme za obec poděkovali za dlouholetý provoz prodejny, který i přes otevření Penny nadále udržovala a zajišťovala.

Bohužel o ukončení nájemní smlouvy též dnes požádal obuvník pan Štancl k 31.10.2013 z důvodu otevření své provozovny ve Smetanově ulici v Polici nad Metují. Konstatuji, že se to na nás „valí“, aniž bychom to mohli nějak ovlivnit. Rád bych slyšel z řad našich občanů jakýkoliv názor, či podnět, jak současnou situaci vyřešit.

starosta

Zastupitelstvo obce Bukovice Vás srdečně zve na své

VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

které se koná ve čtvrtek dne 26. září 2013 v 19,00 hod. v Motorestu Lucky Luck v Bukovici

Program: 1. Rozpočtový výhled 2013-2017 2. Majetkoprávní záležitosti 3. Různé

Těšíme se na Vás

Zprávičky z bukovické školky

V září jsme zahájili nový školní rok 2013/14 v krásně vymalované školce. Přijali jsme 5 nových dětí, které doplnily celkový počet na 36. Děti jsou opět rozdělené na 2 třídy - 10 předškoláků a 26 ml. dětí. I v tomto šk. roce nás čeká mnoho práce, poznávání a učení. Již v polovině října pojedeme na výlet do Nového Města n. Met. na zámek, kde uvidíme pohádku "Jak se peče písnička". Moc se těšíme a doufáme, že nám tuto akci nic nepřekazí. Dále budeme připravovat besídky, dílničky, oslavy aj, nejen pro rodiče, ale i pro další občany obce. Naši práci i fotografie z akcí můžete po celý rok sledovat také na našich webových stránkách www.zsbukovice.cz/mateřská škola.

Lenka Svatoňová

120 let pod jednou vlajkou

Prázdniny skončily a naše škola přivítala prvním zvoněním u zvoničky své žáky. Tento rok je tomu přesně 120 let od založení školy, proto jsme se rozhodli v průběhu roku trochu zavzpomínat, nebo alespoň popřemýšlet o změnách, které se za tu dobu ve škole i ve společnosti udály. Aby se nám lépe učilo, nazvali jsme projekt "120 let pod jednou vlajkou" a hrajeme si na školu - loď, která se svou posádkou brázdí moře. Doufáme, že se přitom našich 26 plavčků něčemu užitečnému přiučí.

Během prázdnin proběhla úspěšně první část rekonstrukce školy a právě teď můžeme pozorovat, jak se budova obléká do teplejšího kabátu. Doufáme, že se vše podaří včas zvládnout a těšíme se na dokončení. Chtěli bychom touto cestou poděkovat všem, kteří pomáhali po prázdninové rekonstrukci školu připravit na příchod žáků. Kromě zaměstnanců a milých manželů učitelského sboru to byli i šikovní a ochotní rodiče některých dětí. Děkujeme a zvláštní poděkování posíláme i Antonínu Hubkovi, který nám nezištně pomohl s elektroinstalací.

Ve školním roce nás čeká mnoho práce i tradičních setkání. Každý náš žák - plavčík bude muset přeplavat Moře znalostí, pravidelně udržovat v pořádku Palubu domácích úkolů, vši silou napínat plachty při Testovém povětrí, v bezvětrí se pohupovat v Podpalubí kroužků a občas mu dovolíme pobavit se v Zátocě slavností a výletů. To vše bude opět obrazem i slovem možné sledovat na našich internetových stránkách, kam jste srdečně zváni.

Šťastnou plavbu!

Mgr.Lenka Karpfová, ZŠ Bukovice

Sběr a svoz nebezpečných složek komunálního odpadu

Ve středu **16. října 2013** je zajištěn sběr a svoz nebezpečných složek kom. odpadu.

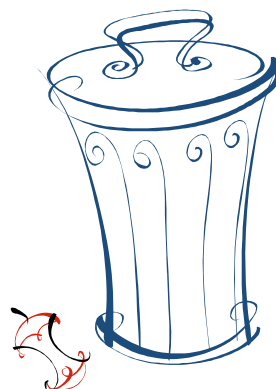
Stanoviště: na **parkovišti před sokolovnou** v době od 16.00 do 16.15 hod.

Ve stanovený čas bude odpad odebrán přímo od občanů posádkou svozového vozidla.

Není přípustné, aby na tomto stanovišti byl odpad volně odkládán.

Sbírat se budou následující odpady:

Oleje a tuky, barvy a ředidla, pryskyřice a lepidla, rozpouštědla, detergenty, odmašťovací přípravky, fotochemikálie, léky, pesticidy (zahradní chemie), obaly od výše uvedených odpadů, baterie (suché články), akumulátory, žárovky a ostatní odpad s obsahem rtuti, televizory, ledničky, pneumatiky z os. automobilů. Odebrán nebude stavební odpad, odpad ze zeleně, pneumatiky z nákladních aut.

TÁBORNÍCI z Madagaskaru - MLADÍ HASIČI

Ani jsme se nenadáli, léto a tábor byli tu.... Již cestou do areálu tábora zmátl ukazatel - šipka „ZOO“ dokonce i domorodce z Benešova. Ani netušili, že mají za humny ZOO. Safari, pavilony, stánek s občerstvením, stánek s plyšáky....., ošetřovatelé... zkrátka všechno, jak se na dobře zavedenou ZOO patří. V ZOO přebývala zebra Marty, hrošice Glorie, lev Alex, žirafák Malman. Hned první den slavil Alex narozeniny. (Kdo nezná kreslený film Madagaskar, nebude vědět, o čem je řeč...) Táborníci = návštěvníci ZOO přinesli Alexovi na narozeninovou párty dárek, a tak se začalo slavit (samozřejmě i s dorty), připíjet, tančit,... Velkolepý úvod tábora. Oddíly - **Hrošáci, Malmani, Martyovci, Alexové** soupeřili po celý tábor mezi sebou v netradičních soutěžích a disciplínách.

Táborem jezdila městská hromadná doprava (MHD), modelovali jsme Glorii, hledali Živolu i zatoulaného Martyho, hledali potravu (kanibalismus byl zakázán), pátrali jsme po bohatství džungle aneb hledali co dobrého by se dalo strčit do kotlíku, útočili na nás Fosy, potravu nám brali Kormoráni, král Jelimán si rád pochutnával na Ulitoidech-šnekoidech – vydali jsme se je hledat, připravovali jsme světelné nápisy, abychom se zachránili, lemuři pro nás připravili Lemuří hrátky, náročné bylo putování za lvem Alexem - Alexova cesta. Zkrátka dostali jsme se z tábora až na Madagaskar a dokonce i do Broumova. Na svých cestách jsme potkali také tučňáky. Zahráli jsme si při tom všem pěkné divadlo a zatančili „Já tak rád trsám, trsám...“.

Když jsme zrovna neobývali ostrov, přišla vhod přehazovaná, ping-pong, vodní hrátky, jadamadalympiáda (olympiáda), Ujeťák, Lístečková, noční hry i batikování triček. Jeden den nás navštívili muži ze Dvora Králové nad Labem (Self Defence Team). Naučili nás, jak se bránit před útoky cizích lidí. Vše jsme si pěkně vyzkoušeli. Šikovným rukám holek i kluků se věnovala Dáša Kutíková, která nás naučila vyrábět svíčky, ptáčky, zápichy a další drobnosti z drátů – pěkně jsme si zadržovali.

Na táboře bylo **hodně nových malých táborníků**. Vedli si skvěle. I když se občas malilinko zastesklo (zvláště, když přijeli rodiče v neděli na návštěvu), zvládli jsme to. Hlavně díky tomu, že pořad bylo co dělat.

Ještě předtím, než na tábor přijeli táborníci, sešla se skupinka bývalých vedoucích, kteří tábořili před 50, 40, 30 lety... Pozvaní byli všichni. Dorazili však jen „**skalní příznivci**“ Holubovi, Partelovi, Dáša Karásková, Milan Šrůtek. A tak se u táboráku vzpomínalo, povídalo, zpívalo.... Na staré dobré tábornické časy zavzpomínal i Láďa Prouza, který nám v úvodu tábora vyšel vstříc s pomocí coby šéfkuchař táborové kuchyně. Díky, Láďo. Chutnalo!

Jsm rádi, že máme po celá léta podporu bukovického obecního zastupitelstva a podporu hasičů dospěláků z Bukovice i Nízké Srbské. Přijel se za námi podívat šéf okresní odborné rady mladých hasičů Milan Klígl i starosta okresního sdružení hasičů Ivan Kraus. Potěšila nás návštěva kamarádů, kteří s námi letos tábořit nešli. Děkujeme za dary, které jsme obdrželi. **Velmi nás překvapil pozdrav od zástupců Sokola Bukovice**, kteří navíc poslali dětem na tábor míč. Děkujeme. Bylo to milé a přátelské gesto. Vážíme si materiální pomoci Míry Matějce ml. i Honzy Jirmana. Grimovi – děkujeme za dopravu! Maminky umí péct výborné koláče, buchty a bábovky – přišly vhod. Děkujeme také Veronice Mrnkové.

Poděkování patří bukovickým a nízkosrbským vedoucím: Petr Hejnyš (hlavní vedoucí), Eva Vašatová (Raková), Šárka Rohulánová, Vladiík Partel, Tomáš Macura, Vašek Cvikýř, v kuchyni Blanka Partelová i s nejmladším táborníkem Vladiíkem (4 měsíčním) a Mírou Leppeltem. Dík patří také instruktorům: Petr Rak ml., Jirka Macura, Lukáš Diviš, Martin Cvikýř.

Na tábor jsme získali dotaci z rozpočtu Královéhradeckého kraje (10.000 Kč) a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (16.464 Kč).

V pátek 13. září jsme začali opět trénovat. Páteční hasičáky jsou pravidelně od 16 do 18 hodin. **Kdo z dětí má zájem, přijďte.** Členský příspěvek na kalendářní rok je 100 Kč, členský průkaz 10 Kč.

Monika Leppeltová - vedoucí mládeže monika.leppeltova@seznam.cz

Hasiči

Jako již tradičně jsme poslední pátek v měsíci srpnu uspořádali hasičskou zábavu za hasičskou zbrojnicí. Připravili jsme bohaté občerstvení, k tanci a poslechu hrála kapela Imrwere. Počasí vcelku přálo, tak dorazilo okolo 150 platících účastníků. Akci hodnotíme jako vydařenou.

14. září jsme pořádali hasičskou soutěž "O pohár starosty obce Bukovice", která je již třetím rokem zařazena do Náchodské Primátor ligy. Již od středy jsme chystali závodistiště za čerpací stanicí v Polici nad Metují, dráha byla dobře připravena. Opět jsme připravili bohaté občerstvení, kuřecí, vepřové na lodně, klobásky z udírny, ... Počasí nepřálo, převážně pršelo, ale i přes to se soutěže se zúčastnilo celkem 29 soutěžních družstev, z toho 18 mužských a 11 ženských. Jako domácí jsme vyslali do boje dvě družstva, ani jedno nezklamalo, zadařilo se. "Áčko" obsadilo 3. místo, "béčko", které se sešlo opět po roce na jedinou soutěž pěkně 11. místo. V kategorii mužů zvítězilo družstvo z Kramolny před Nahořany a Bukovicí. Mezi ženami se nejvíce dařilo Novému Hrádku, druhé skončili ženy z Ohnišova, třetí ženy z Blažkova "B". Po vyhlášení konečných výsledků jsme si oddechli, že se nám to podařilo, jak po sportovní, tak i po organizační stránce. Chtěl bych poděkovat všem členům, kteří se podíleli na přípravách zábavy, tak soutěže. Všem sponzorům, bez kterých by to v dnešní době nešlo!!!

Letos ještě máme v plánu dvě kulturní akce. První z nich se bude konat 2. listopadu, bude to celkové vyhlášení Náchodské Primátor ligy 2013. Akce proběhne v Obecní hospodě ve Žďáře nad Metují. Druhou jsou oslavy 115 let založení sboru, termín zatím ještě není určen.

Dále se pravidelně zúčastňujeme soutěží, staráme se o techniku, zázemí, ... Více po skončení soutěžního ročníku.
Sádovský ml. jednatel SDH

.... Z činnosti Sokola

70.ročník volejbalového turnaje

V sobotu, 24.srpna, se na bukovických kurtech konal 71.ročník tradičního posvícenského volejbalového turnaje. Oproti loňskému roku nás nepotěšila účast. Po mnoha letech nepřijeli Tapíři z Dřevěnice, ani tradiční účastník turnaje, Hronov. Potěšil příjezd hráčů Sokola Černčice a Slovanu Broumov, s nimiž se dostavil i zahraniční účastník, volejbalisté z Cottbusu. Více družstev do hlavní soutěže nepřijelo a proto se hrálo systémem každý s každým dvoukolově. Vítězem turnaje se stalo družstvo Černčic, které svedlo s Broumovem dva vyrovnané zápasy s výsledky 2:1 a 1:2 a zvítězilo jen díky lepšímu skóre vyhraných míčů. Třetí Cottbus tentokrát kvalit těchto družstev zdaleka nedosahoval.

V nižší výkonnostní soutěži hrálo pět smíšených družstev na dva vítězné sety ve skupině každý s každým.

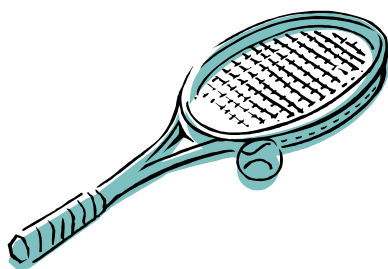
Vítězem turnaje se stala „Kousadla“, která zvítězila ve všech zápasech, na druhém místě byl tým „RAPO“, s jedinou prohrou, zbylé tři týmy vyhrály jednou a o pořadí na třetím až pátém místě rozhodlo skóre setů, v pořadí „BESST“, Studnice „C“ a „Klínek“.

I přes slabší účast pro nás dopadl turnaj dobře „ekonomicky“, taky díky ideálnímu počasí. Je ale možné, že další ročníky se budou konat pouze jako turnaje smíšených družstev neregistrovaných. Termín našeho turnaje již koliduje s krajskými volejbalovými soutěžemi a účast družstev hrajících okresní mistrovské soutěže je dlouhodobě špatná.

Pořadatelé děkují všem sponzorům za finanční a věcné příspěvky. Jsou to :

Pivovar Náchod, Elektro Rudolf, Papillons Králíky, Topenářství Sádovský, Koloniál Purkert, Lékárna Kuklík, OÚ Bukovice, Elektro Grim, Melouny Ouško, Drogerie Vávrová a jako vždy, Sport Hotárek Náchod.

Tenisový oddíl dosáhl v letošní sezoně hezkého úspěchu. V okresním přeboru „Davis cup“ dospělých naše družstvo zvítězilo. Nastupovalo ve složení Jan Kubín, Martin Chocholouš, Václav Kollert, Libor Průša a Petr Skalický.

Konečná tabulka:

1. Bukovice	8	7	1	29 : 11	15 b
2. Jaroměř	8	6	2	24 : 16	14 b
3. Librantice	8	5	3	26 : 14	13 b
4. Zbečnick	8	5	3	23 : 17	13 b
5. Žďárky	8	4	4	22 : 18	12 b
6. Nahořany	8	3	5	18 : 22	11 b
7. Rychnovek	8	3	5	15 : 25	11 b
8. Adršpach	8	2	6	12 : 28	10 b
9. Nový Ples	8	1	7	9 : 31	9 b

Další kapitola z historie našeho kraje, tentokrát „školní“, od p.Hrubého

Listy z historie

Vážení přátelé,

to co v dnešní uspěchané době vnímáme jako samozřejmost, nebo spíše je nám to na obtíž, museli naši předkové přijímat, prožívat a překonávat v té době, ve které žili, za úplně odlišných společenských podmínek, za jiné úrovně rozvoje společnosti. Abychom pochopili alespoň trochu dobu a poměry, ve které naši prapředkové žili, musíme se alespoň ve vzpomínkách přiblížit historii, která nám napoví a prozradí mnohé z toho, co se událo kdysi, co prožívali naši dědové a pradědové a možná ještě i jejich rodiče a prarodiče. Pokusíme se na těch několika málo stránkách naší minulé historie vrátit do doby, ve které naši předkové žili, co a za jakých podmínek prožívali, ať to již byly časy dobré, náboženské a prosperující, nebo ty zlé, válečné, kdy se naše země musela podrobovat cizí násilné moci.

Dnešní vyprávění věnujeme škole a vzdělání. Děti mají ještě čerstvé vzpomínky z ne-dávno prožitých prázdnin a již sedí opět ve svých školních lavicích v nově započatém školním roce 2013/2014. Malí školáčkové a školáčky dostali od svých rodičů novou školní brašnu, nebo ji ti starší zdědili po svých sourozencích, anebo ji dostali darem od svých prarodičů. Páni učitelé nebo paní učitelky dnes jezdí do školy povětšinou ve svém automobilu, pěšky jen pokud to mají blízko od svého domova. Malé děti jsou do školy odváděny svými rodiči, prarodiči, nebo staršími sourozenci, větší již chodí samy, nebo jezdí do školy na kole nebo prostředky veřejné dopravy. I když od zavedení školního řádu, který byl vydán za panovnice Marie Terezie 6.12.1774 uplynulo do dnešní doby již 230 let, povinná školní docházka byla v rakouském císařství zavedena pro děti od 6 do 12 let až 11. srpna 1805. Tedy povinná školní docházka v českých zemích trvá již právě 208 let. I po zavedení této povinné docházky se však často stávalo, že rodiče, kteří měli svá hospodářství na venkově, radši než do školy, posílali své ratolesti s dobyt看 nebo domácími zvířaty na pastvu. Bylo tak postaráno o zvířata i děti, protože pastviska byla povětšinou dislokována poblíže jejich hospodářství nebo blízko za vesnicí. V obci Bukovice byla zřízena expozitura školy polické v r. 1881, samostatná jednotřídní obecná škola v r. 1882 a samotná školní budova vystavěna v r. 1893. Jaké počátky školství a vzdělávacího systému byly za dávných časů u nás, si můžeme připomenout v několika následujících řádcích...

TURISTICKÁ OBLAST
**KLADSKÉ
POMEZÍ**

Kapitola III

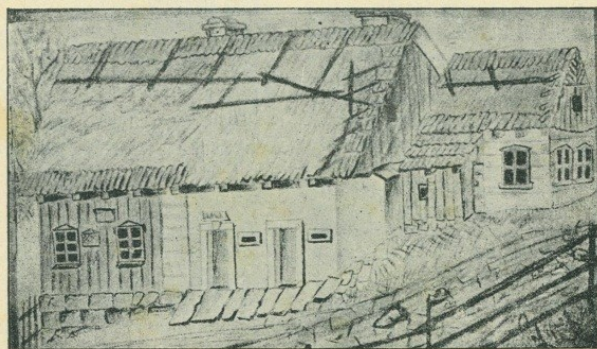
O staré škole - Na okraj starých školních pamětnic

Za časů nynějších není bezmála vísky, aby neměla vlastní školy, a nebyla výstavností chloubou obce. Samostatná škola bývala jen asi tam, kde býval kostel a fara, tehda začasté budovy dřevěné. Škola od jiných stavení dřevěných nijak se neodlišovala. Chaloupka se světnicí nízkého stropu, malých oken, v ní tísnily se v dlouhých škamnách (lavicích) děti – ráno větší, odpoledne malé. Učitel a jeho rodina používaly třídy jako bytu. Míval-li kantor (učitel se tehdy nazýval jako kostelní zpěvák) ještě mladšího spomocníka, učitelského mládence, musil se tento spokojovati noclehem na peci v klase (třídě), nebo v přístěnce, v létě na půdě, na komůrce pod střechem.

Prostý, chudičký, ba bídný býval život učitelů, odkázaných pouze na příspěvky za vyučování placené rodiči, tzv. „sobotáles“. Nevystačoval, proto bylo se učitelům chápati služby kostelnické, poplatků za obřady v kostele (štóly) a dokonce i sbírek koledních, které byly vlastně jen jakousi lepší žebrotou. Milostivá vrchnost přidělila škole něco dříví na opravu nebo otop, ale vyhrazovala si za to značný vliv na záležitosti školní, i když polínka nestačovala a děti si je z domů do školy donášely samy. Učitelování v té době byl jediný zápas s bídou, nouzí a nevděkem. Tíha nesnází, cest a práce, doléhala zvláště na mladší učitelské mládence, kteří se pak stěhovali za lepším bytlem ze štace na štaci a bylo-li možno uchytili se lepšího řemesla, zanechávali učitelství docela. Vždyť kromě hubené stravy a několika zlatých na vysoké boty do štrapace, viděl pomocník sotva krejcar. Nezbyvalo, než hrát o muzikách venkovské chase, skládat nevěstám „vinše“ a psát modlitby a noty. Po celou zimu od císařského posvícení až do sv. Jiří býval pomocník na cestách do přifařených obcí, neboť v ten čas byly děti od povinnosti cest do farní školy osvobozeny a učitel za nimi do obce docházel, různě po chalupách učil a u sousedů býval po číslech na oběd.*)

Začasté pletli se zkoušenému učiteli do vyučování i učitelé pokoutní, kteří se spokojovali s ještě hubenější odměnou. Tak v Bělém drželi si místo pomocníka nedospělého chlapce, jakéhosi Plška, a řádného učitele odmítali, aby mu na boty připláceli nemusili. Roku 1795 nezaplatili Srbečtí učitelé za cesty po celou zimu, proto na rok příští přestal ze Žďárek vůbec do V.Srbské docházeti. Ale i ve Žďárkách dokázali, že se bez učitele obejdou. Když žádal, aby mu spravili kamna, bez nichž by v chalupě zahynul zimou, jali se mu urputně dokazovati, že si kamna poboural sám, aby snadněji lepších nabyl – a tak učitel nejen ničeho neobdržel, ještě pro svoji žádost si tak lidi popudil, že se z obce nadobro vystěhoval. V roce 1793 popisuje svoji školu učitel Petrovický. Škola ze dřeva o jedné skrovné světnici, v níž bydlel učitel a v ní i vyučoval. Při polední straně byla komora, později se ještě pod tou komorou vystavěl z opuky sklípek. Že učitel v učebně zůstával, světnice se prkny přehradila, a tím pro učitele byt se dvěma okny se zřídil, kamna však zahřívala učebnu i byt. V prkenném pažení prořezaly se dveře a tak se ze třídy do bytu učitele chodilo. Na straně k bytu přistavěn pak chlév se dvěma dveřmi, z nichž jedny byly spojeny přímo s bytem a druhé vedly na hnojiště. Již r.1822 bylo nutno školu podvléknouti dřívím z obecního lesa „Vlčinec“ a tesařům zapláceno z obecní pokladny. Přitom pamatováno na rozšíření školy o malou komoru a sýpku na půdě a o nový dřevník pod zvláštní střechem. Vlevo u vchodu do bytu, postavena byla pec přede dveřmi do třídy.

Stará škola na Slavném. Příbytek správce školy (vpravo).

Učitel míval tehdy malé hospodářství, několik kousků školních pozemků, louku a v chlévě krávu. Pracoval se ženou na poli, jak je tomu místy i na Slovensku dodnes.

Do Hlavňova a na Slavný docházeli učitelé ze Suchého Dolu. Prvá obec odškolila se již r. 1817, druhá roku 1876. Pěkov má samostatnou školu od r. 1800. Roku 1823 odškolil se Žďár od Police, roku 1875 Česká Metuje od Žďára. Expositura v České Metuji byla od r. 1845. Později odškolil se od Žďára Maršov. Od Machova odškolil se roku 1873 Bělý a v roce 1896 Nížká Srbská. Škola na Bezděkově připomíná se hned při zřízení tamní lokalie**), od roku 1789 do r. 1863 byla dřevěná, světnice pro učitele ve stavu chatrném.

Prvá zmínka o škole machovské děje se v kronice farní. Stávala poblíž kostela v místech nynější školy staré u fary, které před rokem 1786 ještě v Machově nebylo. Škola byla i s komínem dřevěná. Základ pro komín zděný postaven byl roku 1794, kdy musila být celá škola demolována, ježto neměla ani žádné podezdívky. Vystavěna tedy školní světnice a patro dřevěné se světničkou pro pomocníka. Ještě roku 1750 býval ve škole machovské obraz posledního faráře světského v Machově, svědectví to, že po válce třicetileté obnovena tu byla samostatná duchovní správa na nějaký čas, kterou pak ne bez bojů uhájili pro sebe benediktini broumovští. Fassí (příjmy) učitele machovského byly: Od hraní na varhany (positiv) ročně 4 zlaté, za vedení počtu (úctu) zádušního 42 krejcarů, od pašijí 18 krejcarů, z fundací Kubečkových 22 krejcarů 3 denáry, summa 5 zl., 22 krejcarů a 3 den. Od roku 1791 do r. 1853, kdy fasí zrušena, náleželo mu ještě: 195 zl. ročního sobotálesu, výtěžek pole školního 3^{3/4} korce odhadnut na 54 zlotých, výtěžek z 1 jitra louky školní odhadnut na 6 zl. 51 krejcarů, 8 sáhů dříví po 30 kr. 4 zlaté, za kostel 4 zl. 12 krejcarů, od pašijí a arií 60 krejcarů, štola pohřební ročně 26 zl. 48 kr., jako kantor a kostelník 3 zlaté 48 kr. Dále od každého sedláka z Machova, Nížké Srbské a Lhoty čtvrtci žita = 0 (nikdy ničeho nedostal), od zvonění při bouřce od občanů 5 zl. a 15 kr., z požitků koled ve všech obcích 9 zlatých, na Dorotu 3 zl., na Zelený čtvrtek 1 zl., na posvícení 140 koláčů tj. 2 zl. 20 kr., na Michala 29 bochníků chleba, na Martina 3 zl., a na Mikuláše také 3 zlaté. Suma všech příjmů měla činiti 334 zlatých a 24 krejcarů. Z toho všeho byl povinen platiti výslužné starému učiteli v pensii celou třetinu, pomocníkovi byt a stravu a část koledy. Sobotáles***), který měl vynášeti 251 zlatých, se však nikdy nesešel i když jej učitel vojenskou exekucí dobýval, přece zaplacen nebyl.****)

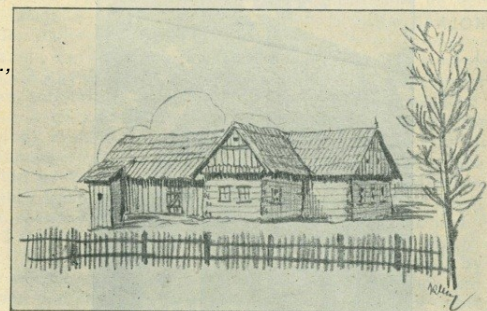
Ještě v roce 1875 byla úcta ke škole velmi nepatrná a učitel při vymáhání docházky školní podle zákona, vydán byl hrubosti nedbalých rodičů na pospas. Horlivý učitel machovský V. Raichart učinil o tom zápis 18.VII.1875 : Neznámí pachatelé řídícímu učiteli na školní zahradce 63 růžových keřů zničili, 6 stromků bezových zlámali a 2 krsky, zeleninu pak všechnu rozšlapali. A když řídící učitel v donucování k docházce školní neustal, o vánocích 1877 za jeho nepřítomnosti v obci opět 88 keřů růží vytrhali, 44 přelámali a škody mu více než za 100 zlotých na zahradě udělali.

Není divu, že trpký nevědek za ušlechtilé snahy vždy bolet a nám je líto při čtení listů školních kronik učitelů, dědu našich, jak napsal v květnu 1900 bezděkovský staříček řídící B. Ježek v časopise „Metuj“ : Památce Josefa Čecha, učitele bezděkovského :

*Půl století jsi ustaraný Čechu
zde učil děti v nepatrné chatě,
při černém, tvrdém chlebě, nepatrném platě,
však vždycky pilně, zdatně bez oddechu.*

*Čas vpřed se žene ve velikém spěchu....
Zda někdo dosud vzpomíná si na Tě,
jak utýraný v dlouhém ve kabátě,
spravovals školu, výplňkami z mechu?*

*Tys pracoval zde jako panský rob,
svých žáků učil tady četné vnuky:
Kopřivy kryjí dnes tvůj pustý hrob - -
ni o dušičkách kytka z vděčné ruky - -
Tak odměňuje práci Nevědekov...*

STARÁ ŠKOLA V POLICI NAD MET.

Vysvětlivky:

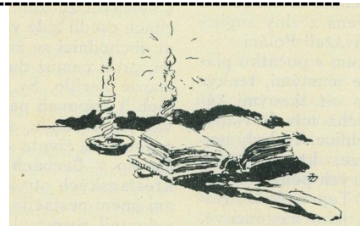
- *) po číslech na oběd - učitel chodil střídavě (na střidu) po číslech popisných jednotlivých chalup k sousedům na oběd.
- **) lokalie - ustavená místní duchovní správa, kde duchovní se v takové lokalii ustanovený nazýval „lokalista“, tedy na rozdíl od filiálek měly vlastního kněze. Oproti farnostem se lokálie lišily tím, že nebyly samostatné, ale patřily pod určitou farnost.
- ***) Sobotáles - plat učitele nižších škol v dřívějších dobách (do 19. století). Název pochází od slova „sobota“, protože k vyplácení sobotáles docházelo na konci týdne – v sobotu (někdy ovšem v delších intervalech, např. čtvrtletně). Tento stav ukončily až školské zákony z let 1867-1869, kdy dozor nad školami ztratily obce a vikáři. Nahradili je úředně stanovení učitelé s vyměřeným pravidelným platem vypláceným státem.
- ****) 1 zlatý (rýnský), byl po 60 krejcarech, později byl stříbrný a od roku 1760 měděný, ten se rovnal dřívějším 6 penízům malým – denárům. (krejcar – z němčiny Kreuzer, tedy křížek na minci vyražený). V roce 1764 mizí převodem kopy grošů českých a zůstávají pouze zlaté (kopa českých grošů se čítala při přepočtu za 1 zlatý a 10 krejcarů). Na české a míšeňské groše se čítalo ještě v 18. století za Marie Terezie, kdy byly v Praze raženy poslední mince s českým znakem.

VZPOMÍNÁME ...

400. výročí

V letošním roce, tedy v roce 2013, uplynulo již 400 let od prvního vydání bible Kralické (tedy její jednosvazkové verze zjednodušeného vydání, když jednosvazkové vydání – bez výkladového aparátu, vyšlo v roce 1596, takže v roce 2016 bude od jejího prvního vydání 420 let), která je považována za klenot české kultury.

Kdo dnes z „normálních lidí“ ví, že se Českobratrská tiskárna, ve které byla bible kralická sestavena a vytištěna, se musela v průběhu své existence třikrát stěhovat, vždy na jiné, bezpečnější místo? Roku 1578 po ukončení činnosti v Ivančicích se bratrská tiskárna byla nucena přestěhovat do Kralic nad Oslavou.

POD OCHRANOU ŽEROTÍNŮ - tiskárna v Kralicích nad Oslavou

Ilegální bratrská tiskárna vyvíjela svou činnost od roku 1578 v Kralicích nad Oslavou, na náměšťském panství Žerotínů, kam přesídlila z Ivančic u Brna, kde působila od roku 1557 do r. 1577. V Kralicích tak vzniklo velké kulturní a literární centrum Jednoty bratrské, neboť tiskárna byla spojena nejen s ivančickým a kralickým sborem, ale i se skupinou učenců, pracujících na překladu bible do soudobé češtiny. Kolem bratrského biskupa Ondřeje Štefana se sdružilo několik duchovních správců (Jan Eneáš, Izaiáš Cibulka) a znalců hebrejštiny (Mikuláš Albrecht z Kaménka, Lukáš Helic). V Kralické tiskárně bylo v letech 1579-1619 vytištěno zhruba 80 zjištěných tisků. Nejdůležitější mezi nimi zaujímala šestidílná *Kralická bible* (1579-1594), dále dvě bible v jednom svazku (Starý a Nový zákon, 1596-1613) a řada kancionálů a modlitebních knih.

Kromě náboženského a filosofického poslání má *Kralická bible* také značný význam jazykový, protože zde dosáhla vrcholu humanistická čeština, jež se stala v pobělohorské době uznávanou jazykovou normou. O důmyslnou typografickou úpravu některých kralických tisků se postaral Zachariáš Solin Slavkovský. Na přelomu 16. a 17. století pronikala Kralická bible do soukromých knihoven nekatolicky smýšlejících měšťanů.

Předák moravských evangelických stavů **Karel starší ze Žerotína** (1564-1636), následoval Jana Blahoslava ve vzdělávacích aktivitách. Když se po svých studiích po 10 letech vrátil ze škol v západní Evropě, počal podporovat Jednotu bratrskou, jako v té době nejvzdělanější muž na Moravě. Za mladých let se zúčastnil tažení proti Hugenotům ve Francii a proti Turkům v Maďarsku. Byl vůdcem moravských nekatolických stavů. Uměl několik jazyků, mluvil francouzsky, italsky, latinsky, německy. Dosáhl postavení moravského zemského hejtmana 1608-1615. Rezignoval po připojení Opavska ke Slezsku. V roce 1618-1620 se nepřipojil ke stavovskému povstání a zůstal věrný císaři. Po porážce stavovského povstání se stal mecenášem bratrských učenců a na svých panstvích poskytoval útočiště bratrským kněžím. Po vydání Obnoveného zřízení zemského odešel v r. 1629 do Slezské Vratislavy. Karel st. ze Žerotína měl pragmatické myšlenky a úzkostlivě zastával ideje Chelčického – tedy vše řešit pokojnou mírovou cestou. Z tohoto důvodu jej někteří šlechtici obviňovali ze zrady – nezúčastnil se bitvy na Bílé Hoře. Byl celkem 4x ženat, jeho poslední ženou byla Kateřina z Valdštejna.